

ריבונות

כתב עת מדיני / 1 / מרחשוון תשע"ד, 2013

יוצא לאור ע"י נשים בירוק והפורום למען ריבונות

השר אורי אריאל:

לספח בלי לחשוש

מהשד הדמוגרפי / 4

/10

ישראל הראל:
עסקנו בהתיישבות
וזנחנו את החזון המדיני

/ 8

סגן השר זאב אלקין:
נאמני ארץ ישראל צריכים
להציג אלטרנטיבה? מה פתאום!

/ 3

גאולה כהן:
להיערך פרלמנטארי לטדק
ההיסטורי שיוביל לריבונות

תוכן

3 / כלת פרס ישראל, גאולה כהן
כל יום ללא ריבונות מקדם
את המדינה הפלשתינית

4 / שר השיכון אורי אריאל
להחיל ריבונות בלי חשש
מהשד הדמוגרפי

5 / עו"ד בצלאל סמוטריץ'
בשבח הנורמאליות
והעמל התודעתי

6 / אלן בייקר, מומחה למשפט בינלאומי
שטחים כבושים? אין לכן שום
צידוק משפטי או היסטורי

7 / הרבנית שולמית מלמד
עוד ניתן להוכיח: חזון
השמאל לא לבד כאן

8 / סגן שר החוץ, ח"כ זאב אלקין
נאמני ארץ ישראל לא
צריכים להציג אלטרנטיבה

9 / הרב גדעון פרל
קוממיות
בארצנו

10 / ישראל הראל
הצלחנו בהתיישבות
נכשלו במדינאות

דבר המערכת

גיליון זה של 'ריבונות' שבידיכם מהווה המשך ישיר והשלמה לפעילות שטח ארוכת שנים של 'התנועה למען עתיד ישראל' (נשים בירוק).

לאחר שנות פעילות רבות בשטח ההתיישבות והמחאה מול מגמות הוויתורים והחולשה של ממשלות ישראל ומגמות ההשתלטות על ארצנו של ערבים ופעילים בינלאומיים אנטי-ישראלים, בנוסף, פתחנו בשנים האחרונות בשורת פעילויות למינוף חוץ החלת הריבונות הישראלית על שטחי יהודה ושומרון.

בחשיבות קידום המהלך המדיני האלטרנטיבי לחוץ השמאל לא ניתן להפריז. בעוד הימין עמל ומגיע להישגים חשובים בנתיב של עוד דוגם ועוד עו, קובעת הרשות הפלשתינית עובדות הן בשטח והן בתודעה הבינלאומית והישראלית. צעד אחר צעד מוקמת בפועל מדינה פלשתינית על שטחי ארץ ישראל במימון בינלאומי וללא מענה אידיאולוגי, מדיני ומעשי מצידה של ישראל.

כחלק מהמאבק ההסברתי, מאבק המקביל למאבק המעשי להיאחזות בקרקע, אנו משיקים את 'ריבונות' כהמשך ישיר לכנסים שיוזמו ונשאו את הקריאה להחלת הריבונות. בין דפי גיליונות 'ריבונות' נקים דיון אידיאולוגי ומעשי סביב שאלות עקרוניות ומהותיות באשר לחוץ המדיני של הימין הישראלי: מהי האלטרנטיבה ברת הביצוע לרעיון שתי המדינות? כיצד מתמודדים עם השר הדמוגרפי? האם נכון לגבש ולהוביל רעיון אחד או אולי להעלות כמה מתווים? כיצד יקבל העולם רעיון שאינו תואם אוסלו? ושאלות רבות נוספות שעל אף חשיבותן אין בכוחן להעיב על העיקרון הראשוני והבסיסי ולפיו את הריבונות הישראלית יש להחיל על יהודה ושומרון מסיבה פשוטה - זו הארץ שלנו. עיקרון מנחה זה קודם וראשון לכל ההסברים והצידוקים האמיתיים שיבואו לאחר מכן ומהווה יסוד עיבורם.

כתב העת 'ריבונות' יתורגם לאנגלית ויופץ בקרב קובעי מדיניות ומעצבי דעת קהל בחו"ל, בהם גם חברי קונגרסים אמריקאיים וחברי פרלמנט אירופיים.

אנו קוראים לכם לקחת חלק בעשייה ההסברתית והאידיאולוגית ולכתוב לנו את חוות דעתכם על הסוגיות שהוא מעלה. מאמרים קצרים ומכתבים למערכת תוכלו לשגר למייל: ribonut@gmail.com

קריאה נעימה ומועילה
מערכת 'ריבונות'

ריבונות / כתב עת מדיני

יוצא לאור ע"י נשים בירוק והפורום למען ריבונות
עורך ראשי וראיונות: שמעון כהן
מערכת: יהודית קצובר, נדיה מטר
עיצוב ופיתוח קונספט: Good
ביצוע גרפי: אלי ויסברג
לתגובות: ribonut@gmail.com
 טקס: 02-9309148, טקס: 02-9961458
www.womeningreen.org
 נשים בירוק, ת.ד. 1269, ירושלים 91072

עליה לחומש, צלמת: מירי צוזי

'כל יום ללא ריבונות מקדם את המדינה הפלשתינית'

כלת פרס ישראל, גאולה כהן, קוראת לפעילות מואצת ותכופה בכנסת ומחוצה לה עד למציאת "הסדק ההיסטורי" שדרכו ניתן יהיה להביא להחלת ריבונות ישראל ביו"ש.

בשיחה עם 'ריבונות' מתריעה גאולה כהן, כלת פרס ישראל, וקובעת כי "כל יום שעובר ללא החלת ריבונות מקדם את הקמת המדינה הפלשתינאית".

"הפתרון הנכון והראוי הוא ריבונות ישראלית ביהודה ושומרון", היא אומרת וקוראת לפעילות חוץ-פרלמנטארית משולבת לזו הפרלמנטארית לקידום הרעיון. "הדרך לכך לא עוברת רק בכנסים וועידות אלא בהכנה פרלמנטארית והמתנה להודמנות ההיסטורית הראויה להעברת חוק הריבונות. צריכה להיות קבוצת חברי כנסת שתגיש את החוק ובהודמנות מתאימה תעלה אותו ותעביר אותו בכנסת. זה דורש עבודה פרלמנטארית".

"כיום אין בכנסת קבוצה מוגדרת שזו המטרה שלה. זו מוכרחת להיות המטרה הרשמית שלהם, מטרה שאותה מקדמים ומעלים בכנסת גם אם החוק נופל שוב ושוב" היא אומרת וזוכרת בימים בהם העבירה את חוק רמת הגולן וחוק ירושלים. גם אז המהלך עבר אחרי נפילות ודחיות והמתנות לשעת כושר.

"צריך להכין את התשתית ויום יום להעלות את הדבר על סדר היום, כי אף פעם אתה לא יודע מתי יזמו של חוק כזה או אחר. כשניסית להעלות את חוק ירושלים הלכתי מחבר כנסת לחבר כנסת כדי להיערך לקראת השעה הפוליטית. כל זמן שיש מנהיגות כמו יהודית קצובר ונדיה מטר הנושא לא ירד מסדר היום. הן עומדות על המשמר ואני רואה אותן מחפשות את הסדק ההיסטורי כדי להעלות את הנושא על סדר היום. אבל זה לא מספיק. צריכה עבודה גם בתוך הכנסת ושם ישנה חברת הכנסת אורית סטרוק מחברון שפועלת מבפנים".

עם זאת כאשר היא בוחנת את מבנה הכנסת משוכנעת גאולה כהן שדווקא המציאות הפוליטית הנוכחית הופכת את המשימה לקלה מבעבר. מעמדותיו הפומביות של נתניהו בדבר הקמת מדינה פלשתינית היא לא מתרשמת במיוחד. להערכתה חברי הכנסת יוכלו לייצר רוב שיעביר את חוק הריבונות ויהפוך אותו לעובדה מוגמרת שתאיץ על נתניהו. "פוליטיקה היא ניצול הזדמנויות. יש שעות שבהן מה שלא היה אפשרי אתמול אפשרי היום. העולם גם לא רצה מדינה יהודית, אז מה? אם חברי כנסת שיגו רוב זו תהיה עובדה".

"נתניהו כבר דיבר על שתי מדינות ולכן יהיה קשה לבצע את המהלך דרך נתניהו עצמו, אבל היום יש בכנסת כמה חברי כנסת לחומים שלדעתי לא יתנו לו להעביר את זה. נתניהו עצמו לא מעו להעלות את רעיון שתי המדינות על סדר יומה של הכנסת משום שהוא לא יכול ואולי גם לא כל כך רוצה".

בהתייחסה לסוגיית מעמדם של ערביי יהודה ושומרון ביום שאחרי החלת הריבונות משוכנעת כהן בפתרון האוטונומיה. לטעמה גם הערבים עצמם יסכימו בסופו של יום להצעה נדיבה ברוח זו. "צריך לתת להם אפשרות של שלטון עצמי שיאפשר להם קיום לאומי, קיום תרבותי. מערכת חינוך משלהם, הכול חוץ מנושאי ממשל וביטחון. בסופו של דבר יכולים להשתכנע גם גורמים פלשתיניים שמקבלים בסך הכול משהו שהוא מעט פחות ממדינה. יש אצלם גורמים שאפשר לשתף איתם פעולה. גם כאשר העלית את חוק ירושלים הייתה מהומה ומבולקת. הזוירו שתפרוץ מלחמה ובסופו של דבר התברר שדווקא הערבים קיבלו את זה לא כל כך קשה כפי שאנחנו הוורנו את עצמנו".

צריך להכין את התשתית ויום יום להעלות את הדבר על סדר היום, כי אף פעם אתה לא יודע מתי יזמו של חוק כזה או אחר

קוממיות בארצנו

הרב גדעון פרל, רב אזורי גוש עציון

מאז בריאת העולם נבחרה ארץ ישראל למקום השראת השכינה, למקום בו עתיד להיבנות בית המקדש. בהמשך הובטחה הארץ לאבותינו אברהם יצחק ויעקב ולורעו אחריו. במעמד סיני כשניתנה לעם ישראל התורה, נקבעה בחירתו של עם ישראל כעם סגולה, המיועד להקים בארץ ישראל, "ממלכת כהנים וגוי קדוש". היעוד הזה נקבע כתנאי לעם ישראל, שבקיום התורה ומצוותיה יזכה לרשת את הארץ לנצח, אך אם חלילה יסנו מהדרך לא יוכלו להתקיים בה, ואם יעברו בה עבירות המורות, כ"תועבות הגויים" אשר ישבו בה, הארץ תקיא אותם ממנה.

ואכן כעבור מאות שנים גלו ישראל מארץ ישראל, בנין אותן עבירות. ומהו כאלפיים שנה התרחק עם ישראל מארצו בגזירת עליון. מאז ועד לפני כמאה שנה ומעלה, לא קם שלטון קבוע בארץ, והארץ נשארה בשיממנה. שום עם לא נקלט בתוכה או הקים מדינה, כולל הערבים הטוענים בשקר שישוב בארץ אלפי שנים.

מאז החלה ההתיישבות בארץ על ידי החלוצים היהודים החלה הארץ לתת את ברכתה וככל שגדלה ההתיישבות והתבססה נתנה הארץ את יבולה בברכה רבה. כבר אז קבע מרן הרא"ה קוק זצ"ל שהנה הולכת ומתגשמת נבואת יחזקאל "אין לך קץ מגולה מה... ופריכם תשאו לעמי ישראל וכו'!" ועוד יותר נתברכה הארץ מאז קמה מדינת ישראל והיא נותנת פריה בשפע רב שלא היה כתולדותינו מימי ירושת הארץ בזמן יהושע בן נון דוד ושלמה. בהמשך התהליך בא עידן קיבוץ גלויות, כלל עליית היהודים מרוסיה בבחינת עליה של "תחיית המתים", ועל אף המצב הביטחוני הקשה השורר בארץ נמשכת העלייה גם מארצות הרווחה! רק עיניים עוורות אינן רואות את השגתה ה' המיוחרת בכל התהליכים הללו, צעדי הגאולה.

בכל ימי גלותו התפלל עם ישראל וביקש מהקב"ה להשיבו לארצו, "ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים". לאור נבואות הנביאים על הגאולה העתידה ביטא העם את געגועיו לארץ ישראל, ולבנין בית המקדש.

גם חלק מהתנועות הציוניות החילוניות חרטו על דגלן את השאיפה להקמת מדינה בארצנו ובגבולות המצוינים בתורה. ודווקא רוב החלוצים הראשונים שהגיעו ארצה לא היו שומרים את כל המצוות, והתמסרו בקנאות ובחירוף נפש להיאחו בארץ. על אף ההתנכלויות הרבות של שבטים פראיים שהכו בהם. וכך כותב הרב יעקב הרל"פ זצ"ל - בספרו 'מעייני הישועה': "כמו שאנו בטוחים שכל הייעודים יתקיימו דבר אחר מהם לא יפול ארצה, כן אנו בטוחים שהדור האחרון, כמו שהתחיל לשוב על החטא של 'ונמאסו ארץ חמדה' (תה' קף), ואחרי נדירות שנות אלפיים בגולה אחר גולה, וזרז את ירושלים וכל מקראיה, ובכל עוז ומרץ עוזבים הם את ארצות הגלות ועולים לציון, ובחירוף נפשות בונים את ארצנו הקדושה. כן יקום דור רענן וחי, אשר בחירוף נפש יילחם גם להחיות את הקודש, להשלים את המנגינה, שירת ההויה בכל שמונת נימיה, שלא יחסר אף תו אחד מקיומי תורה שבכתב ושבעל פה עם כל מנהגי קודש של ישראל, וכו'... ובדור ההוא יעמיד למשפט את הוריו ומחנכיו אשר הוליתוהו שולל זכרתו מפיחם אכל קרשם ויכריחו את אבותיהם שישונו בתשובה שלמה, וזה השיב לב אבות על בנים (מלאכי ג') על ידי הבנים ישונו האבות. ואנו מקוים שהדור הצעיר שלנו הוא יהיה אותו הדור שיתגער מפעור ויעבור חלוץ לשמירת התורה ולתשובה שלמה".

ואכן בדורנו התקיימה בחלקה תקוותו-נבואתו של הרב הרל"פ זצ"ל. דור הבנים התיישב בכל מרחבי ארצנו ובחירוף נפש מחויק בה, מול שונאינו הרוצים להשמידנו. באגרת מהגליל כתב אד, גורדון בשנת תרע"ב אודות החלום של מדינה יהודית בארצנו: "בן אדם! עוד יבוא יום...עוד יבוא יום ובניך ובנותיך יחלמו חלום, והחלום יהיה גדול, והחלום יהיה עמוק, ככל אשר אתה מראה בזה. ובאו בניך ובנותיך וביקשו את פיתרון חלומם בארץ אבותיהם. בכל כח נפשם ובכל כח ידיהם יבקשוהו, ממטמונים יחפרוהו... והיה כאשר יבקשו וכאשר יעברו, כן יגדלו וכן יגברו עד כי יהיו גדולים מאד ... אז ישוב יפרח ישראל, אז יקום ויחיה או יהיה לעם".

אף אחד לא חלם על "שתי מדינות"! כל אותם חולמים, שבוכותם קמה המדינה, מתהפכים היום בקברם בשמעם את צאצאיהם ואת ראשי המדינה נושאים ונותנים עם רוצחיו על הסכמים מדומים שאינם שווים את הנייר שעליו ייכתבו וייחתמו.

לפיכך צריך להיות ברור לכל, ראשית לעצמנו, אלה החיים בארצנו ראשיה שריה ויועציה, שנית לכל באי עולם, ללא מורא וללא פחד, לומר את האמת שאנו חוזני לביתנו. לכל מרחבי ארצנו, מן הים הגדול ועד הירדן, ומלבנו ועד אילת - כל הארץ הזו היא מולדתנו ואנו ריבונים עליה, מאז היותנו לעם. איננו "כובשים זרים", ואי אפשר ליטול את הבעלות הזאת מאיתנו. וכינו בחסדי ה' לשוב הביתה, ועלינו לקדש את הבית על כל מרחביו, ולהכריז בפומבי קבל עם ועולם, חורנו הביתה ואנו הריבונים היחידים על הבית הזה. אין שום רשות אחרת עליו.

מור"ה הרב צבי יהודה, מעיד שיש בידי מכתב מהעסקנים הלאומנים הערבים שמודים בכך שלא לקחו מהם את השלטון בארץ ישראל! (במערכת הציבורית, עמ' קי).

ועוד לימדנו מורנו הרב צבי יהודה זצ"ל, שזו זכותנו מדורי דורות, זכותו של עם ישראל לדורותיו. לכן גם אין זכות לשום ממשלה בישראל, לסחור באדמתנו השייכת לכל עם ישראל, שבעבר ובהווה ובעתיד. ממשלות ישראל, כיום, הן זמניות וחולפות לעומת נצח ישראל ואין להן את הסמכות והרשות לותר על ההבטחה הנצחית - "לדורך נתתי את הארץ"!

מחתיים. אני בהחלט מברך את 'נשים בירוק' על שהן מעוררות את העניין והוא הופך לשיחה חשובה בשיח הציבורי, שיחה שמציגה חלופות לאין ערוך טובות יותר מהאוסלו למיננו שהביא עלינו צרות צרורות".

רעיון הריבונות המהדרת שעליו מדבר השר אריאל וזכה לאוהרות דווקא מכיוון ימין, שם מתרעים ומציניים שהביקורת הבינלאומית על מהלך חלקי ועל מהלך כולל על השטח כולו עשויה להיות שווה, ומשום כך אולי נכון יהיה להעדיף דווקא את האפשרות הרחבה יותר, היינו החלת ריבונות מלאה על כל השטח. אריאל לא מקבל את הגישה הזו. "הבעיה היא לא העולם אלא אנחנו, אורחי מדינת ישראל. אנחנו לא הכשרנו מספיק את הלבבות כדי להגיע למהלך על כל השטח. מי שחושב שניתן לבצע את הדברים בכוחנות טועה. הדבר מצריך הכשרת הלבבות וצריך לעשות בנושא הזה הרבה יותר. לצערי הרב כרגע ראש הממשלה מסביר מדוע צריך שתהייה שתי מדינות ממערב לירדן. בכך הוא פוגע באופן משמעותי בתודעה היהודית ובהוות היהודית. אמנם לא מדובר בהחלטה ולא במהלך מחייב אבל כאשר ראש ממשלה אומר את הדברים פעם אחר פעם זה דבר משפיע. יש צורך לפעול בתודעה ובקירוב לבבות לעניין. יש צורך להשקיע פחות בתשתיות ויותר בתשתיות האנושיות-תרבותיות שעם ישראל כולו ירצה את מה שאנחנו כבר עושים מזה דור".

ומה לגבי העולם? יש סיכוי שהוא "יקנה" רעיון שכזה? או שאולי פשוט לא צריכים להתייחס אליהם?

"ממש צריך להתייחס אליהם, אבל קודם כל צריך להתייחס לעם היושב בציון ולעם היהודי כולו ורק לאחר מכן לעולם. אני מציע לעשות זאת על פי הסדר הנכון ולא להפוך את היוצרות. אם אנחנו כעם, רובנו ככולנו, נאמין שזה שלנו ושנאנחנו צריכים להיות פה נוכל להתמודד מול כל לחץ בינלאומי. אם זה, כמו היום, נמצא במחלוקת בין חלקי ציבור גדולים בעם יהיה קשה לעמוד גם בלחצים בינוניים וקטנים" ■

השר אורי אריאל בחברון בכנס מט' 2 להחלת ריבונות ישראל על יהודה ושומרון שאורגן ע"י נשים בירוק. שלום: שלומי שמזוני

אורי אריאל: להחיל ריבונות בלי חשש מהשד הדמוגרפי

שר השיכון אורי אריאל קובע: "החלופה לחזון השמאל היא מדינה אחת ממערב לירדן – מדינת ישראל". לחוששים מתסריט הבלהות הדמוגרפי הוא מציג פתרונות מרגיעים.

בראיון מיוחד לגיליון 'ריבונות' הראשון פורס שר השיכון, אורי אריאל, את החזון החלופי שלו לחזון השמאל, חזון 'שתי מדינות לשני עמים'.

"החלופה היא מדינה אחת ממערב לירדן היא מדינת ישראל בלי שום תוספות. הריבונות צריכה להיות מוחלטת, אם כי יכול להיות שבהדרגה. בהתחלה בשטחי C שהם רוב השטח ויש בהם כמה עשרות אלפי ערבים. סדר גודל של כארבעים אלף ולהתקדם עם זה לעבר ריבונות מלאה", אומר השר אריאל.

בניגוד לאחרים בימין הישראלי אריאל לא מתרשם מהאיום הדמוגרפי, איום בו ברגע בו תוחל ריבונות על יהודה ושומרון יממשו ערביי יו"ש את זכותם להצביע לכנסת ובכך ישנו את פניה ודמותה של המדינה. "ראשית", הוא מסביר, "יש מציאות של תושבים שאינם אזרחים. אנחנו מכירים את הדוגמא של ירושלים שבה יש שלוש מאות אלף ערבים ומתוכם כעשרת אלפים אזרחים בעוד כל השאר תושבים ללא זכות הצבעה. מתוך העשרת אלפים מצביעים שלושת אלפים בלבד, כלומר כאחוז בלבד, זה קורה אחרי כמעט שני דורות שאותם אנשים חיים פה. חלקם נולדו כאן, מדברים עברית ולובשים ג'ינס. כלומר חיים את חייהם ולא כאלה שכבשו אותם אתמול, ובכל זאת הם לא ממהרים להצביע. הם לא עושים זאת משתי סיבות - כי הם לא מודעים עם מדינת ישראל וכי מאיימים עליהם ורוצחים אותם. לאור הניסיון הזה אני לא רואה כביעה".

השר אריאל מודע היטב לטענות המוטחות בגישתו זו, טענות המתכסות באצטלת החשש מאפרטהייד ודאגה לזכויות האזרח. "גם אם יש מי שטוען שצריך לתת להם אזרחות כי אחרת זה אפרטהייד או דברים מהסוג הזה יש פתרונות. מי שירצה אזרחות יבקש ויצטרך לעמוד בתנאים מסוימים כמו הכרת השפה, הצהרה על הוזהרות עם מדינת ישראל וכו'". אלה דברים

ברורים שניתן לבחון אותם. הדברים הללו מקובלים ונהוגים בכל העולם. אף אחד לא יקבל גרין-קארד בלי הליך מסודר רק בגלל שהוא רוצה להיות אמריקאי".

הגישה הזו נשמעת מסוכנת. לכאורה היא הופכת אותנו תלויים ברצונם של הערבים להצביע או לא. מה יהיה אם יבוא יום אחד מנהיג ערבי שיאמר למאות אלפי מצביעים בואו נעמוד בתנאים, בואו ונצביע ונשנה את דמותה של ישראל?

"לשם כך קיימת גם הדרך השנייה שיש לשלב אותה, שינוי שיטת הבחירות לבחירות אזוריות-יחסיות. כחצי הכנסת תיבחר בבחירות יחסיות כמו אלה של היום ומחצית הכנסת תיבחר בבחירות אזוריות, לפי אזורים. היות והממשלה והמדינה הם הקובעים את האזורים נוכל לקבוע שלצורך הדוגמא ג'נין תהיה באזור הבחירה של עפולה וקלקיליה תהיה מחוברת באזור בחירה לכפר סבא. כך הסיכוי של כל אזור ואזור להכניס חבר כנסת ערבי יהיה מוגבל. באזורים שכאלה אני מעריך שיבחרו בסופו של דבר מועמדים יהודים".

ובכל זאת, עדיין יהיו אזורים ערביים מובהקים ואזורים שבהם ייווצר רוב לצניע ערבי.

"מהלך כזה יתכן ויביא לבחירתם של עוד כמה חברי כנסת ערבים, אולי אפילו יוכפל מספרם מ-11 ל-20. לטעמי אנחנו כמדינה יכולים לספוג את זה, זה לא איום עבורנו. אם נזכור את המאזן הדמוגרפי של ראשית המדינה לעומת מצבנו היום אפשר להסיק שאנחנו יכולים לתת היום תשובות רחבות וטובות בהרבה".

אריאל מודע היטב לכך שהמהלך כזה לא יתרחש בן רגע ובכל זאת הוא מוצא חשיבות בהצבת החזון כיעד: "זה החזון. זה לא יקרה מחר ולא

השר אורי אריאל בשדמה, 2009 עם ראש מועצת גוש עציון לשעבר שאול גולדשטיין, ח"כ לשעבר פרופ' אריה אלדד, וד"ר חן ביימן. צילום: נשים בירוק

מי שירצה
אזרחות יבקש
ויצטרך לעמוד
בתנאים מסוימים
כמו הכרת
השפה, הצהרה
על הזדהות עם
מדינת ישראל
וכד'

שטחים נבועים?

אין לכן שום צידוק משפטי או היסטורי

בעוד העולם שב וקובע כי שטחי יהודה ושומרון הם שטחים נבועים קובע המשפטן הבינלאומי וחבר ועדת העופט לוי, השגריר לשעבר **אלן בייקר**, כי החוק הבינלאומי מנוגד לקביעה זו.

אבקש להתחיל מהשורה התחתונה - יהודה ושומרון הם אזור כבוש או לא?

"כפי שכתבתי בדו"ח ועדת לוי יחד עם השופט לוי והשופטת שפירא, דעתנו היא שיהודה ושומרון הם לא שטחים נבועשים. לביטוי 'כיבוש' יש הגדרה מאוד ברורה במשפט הבינלאומי ובאמנות הבינלאומיות. כיבוש משמעותו מדינה שכובשת ממדינה ריבונית אחרת תוך כדי מלחמה כאשר למדינה הכובשת אין זכויות או דרישות לגבי האדמה והיא כובשת ללא סיבה כשהכונה היא שבטפוח של הסכסוך השטח יחזור או שיושג הסדר אחר. המציאות אצלנו אינה כזו. השטח נלקח מירדן שלא ישבה שם כריבון אלא סיפחה אותו ב-1951 אחרי מלחמת העצמאות".

הסיפוח הירדני הזה בוצע ללא אישור בינלאומי כלשהו?

"לא רק ללא כל אישור בינלאומי אלא כשכל מדינות ערב התנגדו לסיפוח הזה כמו גם כל מדינות העולם וחוץ משתי מדינות - בריטניה ופקיסטן".

מה הייתה הסיבה להתנגדות הבינלאומית הזו?

"החלטת החלוקה דיברה על הקמת מדינה ערבית חדשה יחד עם מדינה יהודית והערבים התנגדו לכך שהירדנים ירחיבו את הריבונות שלהם ויבלעו עוד שטח".

או אמנם לא הייתה הסכמה לסיפוח הירדני, אבל אולי קיים תוקף לכך שתקופה ארוכה היה בשטח שלטון ירדני, גם אם ראשיתו בחוסר הסכמה בינלאומית? בעיקר בשלא התעוררה לכך התנגדות מצד גורם ממשי שטען לבעלות על השטח?

"מדובר בסך הכול ב-16 שנים שבין שנת 51' ל-67'. לא מדובר במאות שנים שבהן דברים מתייצבים במהלך ההיסטוריה. הירדנים סיפחו. אמנם אף אחד לא ביטא לכך התנגדות מעבר להתנגדות הראשונית אבל זה לא הכשיר את העובדה שלירדנים לא הייתה שם אחיזה ריבונית. המציאות הזו קיבלה חיזוק כאשר בשנת 88' הודיע מלך ירדן שהוא מוותר על כל הזכויות האפשריות בגדה המערבית למען העם הפלשטיני".

אי אפשר להתעלם מהמילים האחרונות שלך 'למען העם הפלשטיני'. זו הסיבה לויתור. לא ניתן להתעלם מכך.

"אנחנו רואים בכך חיזוק לעצם העובדה שמלכתחילה לירדנים לא היו זכויות ריבוניות. המשמעות היא שנכנסנו לשטח שמצוי בסכסוך, שטח שיש לנו בו זכויות היסטוריות ומשפטיות מימים ימימה, ומכוח מסמכים בינלאומיים כמו הצהרת בלפור, הצהרת סאן רמו, מגילת האו"ם וכתב

המנדט שניתן לבריטניה על ידי חבר העמים. כל אלה מלמדים שלעם היהודי תמיד היו זכויות בשטח הזה. משום כך לא מדובר על כיבוש לפי ההגדרות הבינלאומיות אלא מצב מיוחד במינו".

אין למצב הזה אח ורע בעולם?

"נכון. זו בדיוק הדוגמא למצב שהוא מיוחד במינו".

אז גם אין לנו תקדים היסטורי שנוכל ללמוד ממנו ואולי זה גם קצת לרעתנו?

"זה לא לרעתנו ולא לטובתנו. זה מצב מיוחד שחייבים להתייחס אליו. אנחנו לא מתכששים לכך שבשטח הזה יש גם ערבים משנת 700 לספירה. אמנם היינו שם 1500 שנה קודם לכן אבל אנחנו מציבים טיעון מול טיעון ולכן הסכמנו בהסכמי אוסלו לקיים מו"מ על גורל השטח. אף אדם הגיוני לא מעלה על דעתו שהתושבים הערבים ייעלמו או יהפכו ציונים וימסרו לנו את השטח. ברור שאנחנו צריכים להגיע להסכם כלשהו. קיימת הדעה שמציעה להחיל ריבונות על כל השטח ושהפלשתינים יחיו במסגרת ריבונות ישראלית אולי באוטונומיה. זו אחת האפשרויות. באופן אישי אני מסופק אם זה מעשי אבל אני לא פוסל את הרעיון".

הזכרת בין המסמכים הבינלאומיים המצדדים בוכותנו על השטח גם את מגילת האו"ם. במה בדיוק מדובר?

"במגילת האו"ם ב-1946 ישנו סעיף 80 שאומר שכל ההסכמים וההתחייבויות שנעשו קודם על ידי חבר העמים ממשיכים להיות בתוקף. כלומר גם התחייבות סאן רמו וכתב המנדט ממשיכות להיות תקפות גם על פי מגילת האו"ם. זו עובדה חשובה מאוד. זו אסמכתא משפטית להכרה בינלאומית בזכויות של העם היהודי בשטח".

אין קורה שאותו או"ם שבמסמך רשמי שלו מכיר בזכויותינו על השטח מתנהל באופן כל כך פרו פלשטיני?

"זה משום שהאו"ם מודרך על ידי אינטרסים של המדינות החברות בו. מקבלים שם החלטות על פי רוב, גם אם הן אבסורדיות לחלוטין ואין להן כל בסיס עובדתי או משפטי. צריך לזכור שההחלטות הללו אינן מחייבות. הן בסך הכול ביטוי של העמדה הפוליטית של מי שמצביע בעד. אין שום החלטה מחייבת שקובעת שהשטח הזה פלשטיני. העובדה שהאו"ם מתייחס לשטח הזה כ"שטח פלשטיני נכוש" היא חלום באספמיה. אין לזה כל בסיס משפטי או עובדתי. השטח אף פעם לא היה שייך לפלשתינים. יהודה ושומרון הפלשטינית ואין מסמך משפטי או היסטורי שמעניק את שטחי יהודה ושומרון לפלשתינים. זהו רק ביטוי פוליטי של רוב המדינות שהצביעו בעדו" ■

להפנים:

חזון השמאל לא

לבד כאן

במשך עשרים השנים שחלפו מאז אוסלו נראה כי לתקשורת חלק משמעותי בהפיכתו של חוון שתי המדינות לחוון המדיני הבלעדי שעליו ניתן לדון. כל הצעה אחרת טוטאטה על ידי מערכות התקשורת אל מתחת לשטיח כרעיון הווי, מטורף וחסר סיכוי.

כיום, עשרים שנה אחרי, קועקה ההגמוניה התקשורתית על ידי כלי תקשורת הנוטים לימין ולמסורת. הראשון שבהם הוא ערוץ 7 שהחל את דרכו כוכר על אוניית ארץ הצבי וכיום מתקיים כאתר אינטרנט חדשותי. על היכולת להשפיע ולשנות בורה התקשורתית שוחחנו עם מנחלת הערוץ ולמעשה מי שהגתה את הקמתו, הרבנית שולמית מלמד.

כבר בראשית הדברים מסרבת הרבנית מלמד לקבל את הגישה ולפיה הצליחה התקשורת לחמוק כל אפשרות להעלות על סדר היום רעיון שונה מזה של השמאל. "לפי הסקרים יש וליגה גדולה מאוד מקרב התומכים ברעיון שתי המדינות. אנשים לא רוצים את הפתרון הזה. אחרי גוש קטיף הבינו עד כמה הוא לא מוצלח. באופן גורף אין בציבור ישראלי אמון בצד השני ולכן אנשים מעדיפים להשאיר את המצב כפי שהוא".

מוסיפה הרבנית מלמד ומזכירה פרויקט ישן של הערוץ ובו נשאלה שורה ארוכה של אישים מהימין הישראלי על החוון החלופי שלהם. משתתפי המיזם ההוא העלו לא מעט רעיונות אך אולי דווקא ריבוי הרעיונות מהווה גם הוא מוקש לא קטן, "צריך להציף את הנושא כל הזמן. לדבר ללא הרף על החלופות לתוכנית שתי המדינות של השמאל. הכנס הגדול של 'נשים בירוק' לדוגמא, היה מצויץ. חייבים ליוזם עוד ועוד רעיונות ועוד ועוד הודמנויות לדבר על כך. הבעיה היא שאין פתרון מוסכם על כולם. השאלה אם להציג רעיון אחר מוסכם על הימין או להעלות רעיונות שונים היא שאלה לא פשוטה. אני מסופקת אם אנחנו מסוגלים להחליט. אולי צריכים לשבת אנשי פוליטיקה ומומחים יחדיו ולהגיע לנטוחה משותפת שאותה יציגו לציבור".

כשהיא נשאלת על החוון האישי שלה באשר לעתיד יהודה ושומרון עורכת הרבנית מלמד חלוקה ברורה בין העתיד הרחוק לזה שמעבר לפינה. "בחוון הרחוק שלי בארץ ישראל יישארו רק הערבים הנאמנים למדינת ישראל ולעם ישראל. שואלים איך זה יקרה ואין לי תשובה לכך. רק אזכיר שלפני מלחמת ששת הימים לא חלמו שהדברים יתרחשו כפי שהם התרחשו וגם לפני שמסך הברזל נפל לא חשבו שהדברים יקרו. לקב"ה יש את הדרכים שלו".

לעומת זאת באשר למציאות הקרובה יותר היא סבורה שניתן להותיר את המצב כמעט כפי שהוא. "בינתיים צריך לתת פתרון ביניים אחר שבו באוורים שניתן לעשות זאת, כלומר באוור C נחיל ריבונות ובאוורים שלהם נאפשר אוטונומיה. מבחינתי המצב כפי שהוא היום הוא טוב יותר מכל הצעה אחרת שמעלה השמאל, ובהמשך, ככל שחולף הזמן, יש לבצע מהלכים שיחלישו את הצד שלהם".

בדבריה הרבנית מלמד אינה מתרשמת משאלת ההצבעה הערבית לפרלמנט. "שיצביעו לירדן או לאוטונומיה שלהם, לרשויות המוניציפאליות שלהם".

עוד היא מוסיפה הערה בשולי הדברים: "צריך להעלות בכל הזדמנות אמירה כלפי ערביי ישראל, שידעו שאם חלילה תהיינה שתי מדינות הם יהיו במדינה השנייה. שיחשבו טוב אם כדאי להם להצביע לטובת הרעיון הזה או לא. אם נדמה להם שהם יטו את הכף לכאן או לכאן שידעו שהדבר יפגע בהם".

כשהיא מתבקשת לשים את ההצבעה על הנקודות בהן הצליח הערוץ להשפיע במרחב התקשורתי ולהוביל לשינוי עמדות, נזכרת הרבנית מלמד בדוגמא קטנה שאותה היא רואה כמשל: "בימים הראשונים של הערוץ היה שדרן בקול ישראל שהביע בתכנית שלו עמדה ימנית מדי. הוא פוטר משם בעקבות הדברים וקיבלנו אותו לעבודה אצלנו. עצם העובדה שיכולתי לקלוט אותו ולתת לו כאן במה הוכיחה להם שהם לא היחידים על המפה. הייתי אומרת לשדרנים והעורכים בשנים הראשונות שמה שהם, ככלי התקשורת האחרים, זורקים לפח כי הוא לא משרת את המטרות שלהם, לפעמים אלה בדיוק הדברים שאנחנו וקוקים להם".

"כיום ברור לכלי התקשורת שאם הם לא ישרדו מידע או חומר מסוים הוא יחודר במקום אחר. בעבר זה היה רק אצלנו והיום ב"ה יש עוד כלי תקשורת. ברור להם שלא ניתן עוד להסתיר מידע. זה לא היה בעבר".

עם כל זאת גם היא מודעת היטב לצורך בעבודה סיופית, צעד אחר צעד, כדי לייצר שינוי ברעת הקהל. "קשה מאוד לשנות את דעת הקהל. עד היום כשאומרים 'בתקשורת אמר' הכוונה לערוץ 2, לערוץ 1 ולקול ישראל. לאט לאט חודרת ההבנה שהם לא התקשורת היחידה אלא רק חלק מהתקשורת. יש עוד תקשורת, תקשורת אחרת".

כיוון נוסף של השפעה הוא דווקא מול המרואיינים ומקבלי ההחלטות. "אין ספק שכיום שרים, חברי כנסת וגופים שונים נאלצים לענות גם לשאלות שלנו. פעם זה לא היה. אי אפשר היה להביך אותם. אמנם יש עוד כמה שמשתמטים מלהשיב לנו, אבל רוב הגופים נדרשים לענות והם עונים ומתייחסים למה שאנחנו כותבים עליהם ומבקרים אותם".

את תפקידה של התקשורת הימנית מסכמת הרבנית מלמד ומחלקת לשני אפיקים: "התפקיד שלנו הוא כפול - גם להטמיע את הדעות שלנו בציבור הרחב וגם לחזק את אלה שמתנגדים וצורכים חיזוק, ולא רק אותם" ■

המועצהבמשך כעשור וחצי (1980 עד 1995), סבור כי המאבקים הרצועים לפתיחת אזורי יש"ע לתתיישבות יהודית ולאחר מכן הקמת עשרות יישובים ואכלוסם הטיטה את הימין האידאולוגי מן הצורך בחשיבה מסודרת ובעשייה פוליטית משלימה וארוכת טווח.

על ימיה הראשונים של מועצת יש"ע הוא מספר כי החזון של כל אחד ואחד מהמייסדים היה אמנם להחיל את החוק הישראלי על השטח כולו, אבל "לא היינו בעלי מודעות פוליטית מדינית מסודרת כיצד עושים זאת. היה בנו דהף אידאולוגי, אבל לא הייתה מודעות מספקת לדרכים שויבילו ליישום הרחף הזה. לא בער בנו הצורך לבצע השלמה פוליטית לתתיישבות. התקווה הייתה שמעשה ההתיישבות יביא בהכרח, ולו בשל סגירת כל אופציה אחרת, להחלת החוק".

כיום, שנים רבות אחרי, הוא יודע לברך על המעש בשטח, אבל גם לכותב על חטאי ההזנחה המדינית ההיא. "אינני יודע אם היינו מצליחים להחיל את החוק, אך אין ספק שחוסר המודעות המדינית היא בין הסיבות שהחוק לא הוחל. כיום, כשראש ממשלה מהליכוד מכרזו על "חזון" שני המדינות, והליכוד אינו מתפרק, והבנית היהודי יושב עם הליכוד הזה בקואליציה קשה לי לראות כיצד ניתן יהיה בעתיד הנראה לעין להחיל אותו".

גם אם קיימת תחושה של פספוס, ממשך הראל, יש לעורר את התודעה ולעבוד על מהלך פוליטי גדול. "גם אם זה מאוחר צריך לעבוד על כך במלוא המרץ".

כשהוא ניגש למהלכים שאותם יש לקדם כעת סבור ישראל הראל כי אל לימין האידאולוגי, ובראשם תושבי יש"ע, לטמן את הראש בחול. יש להפנים שהסכמי אוסלו העניקו לפלשתינים, להלכה ולמעשה, את שטחי A ו-B-1. וכוגדרתו: "כיום, מבחינת החוק הבינלאומי - והסכמי אוסלו הם הסכמים בינלאומיים לכל דבר - גם אם יעמוד בראש הממשלה איתמר בן גביר הוא לא יוכל לשנות מדיניות זו, אלא אם נהיה נכונים לבודד את עצמנו מול העולם כולו. נוסח קוריאה התעורר ובעצמו הוא אפילו גרוע מכך. וא לא רק העולם נדה איתנו.

גם מפנים, מבחינת ההסכמה הלאומית המינימאלית, השוקת תישבר לחלוטין. היום ניתן לנסות - וגם מהלך זה ייתקל באופוזיציה פנימית שלא יתיה קל להתגבר עליה - לפעול להחלת החוק על שטחי C".

לטעמו, מהלך שכזה יכול להתמשש "רק אם כל המחנה הלאומי יתגייס לכך", והזירה הפרלמנטארית היא זירת הפעולה. בהקשר זה הוא מזכיר כמובן את נפתלי בנט שהכריז בעבר שוו תוכניתו. בנוסף לבית היהודי, ניתן לגייס לא מעט מחברי הכנסת של הליכוד, אך בעקבות המצב החדש בש"ם גם נתחים מממנה. "להערכתי", הוא אומר, "לא מעט מאנשי ש"ס שנשטו את המחנה הציוני-דתי עשויים לשוב אליי".

"כדי שהמהלך יקרום עור וגידים צריכים לפעול למענו, ובהשקעה כבירה של משאבים אנושיים וחומריים, כוחות מרכזיים ובעלי לגיטימיות ציבורית. אם יש גורם שהיה צריך לקבל אחריות על הפרויקט הריהו מועצת יש"ע. כיום המועצה איננה עוסקת בהקמת יישובים חדשים. כאלה, פשוט, אינם קמים. כשמוסיפים עוד המישים או מאה יחידות דיוור ליישוב קיים זו עדיין לא תנופת התיישבות כפי שהיה בעבר, בימים בהם כעשור וחצי הוקמו קרוב למאתיים יישובים. אינה תחום פעולה, אם כן, נותר למועצת יש"ע המדיני. או או שהיא שגם זה וגם זה. וחסרים, כמובן, אישים בעלי שיעור קומה להוביל מהלכים מדיניים משמעותיים. בעיה אחרת שהמועצה נתקלת בה היא בעיית הלגיטימציה. למועצת יש"ע אין די לגיטימציה ביישובים. היא נחשרת, ולדעתי בצדק, שלא נאבקה על מניעת העקירה מנוש קטיף. גרוע מכך: היו בה אלמנטים שתיפשו פעולה עם כוחות הגירוש. עם זאת, בציבור הכללי, בתקשורת ובממשלה, יש לה מעמד ואם תצליח להתנער מחטאי העבר ומאפס המעשה של היום היא עשויה לאגד את תומכי יש"ע בכנסת לכיוון שכזה".

בראיה מדינית מפוכחת יש למאבק כוח סיכוי?

"הואיל ולכל מאבק פוליטי מודמן חלון הודמנויות, צריך להכין אותו מראש; לגרום לכך שתמיד יהיה רלוונטי ועומד על סדר היום. ואו, בבוא השעה, להיות מוכנים להבאתו לידי ביצוע בטרם תתעורר אפוזיציה כבדה של תקשורת ולחץ בינלאומי. למשל, בשיא

הצלחנו בהתיישבות נכשלו במדינאות

ישראל הראל, יו"ר מועצת יש"ע לשעבר, מכה על חטא הזנחת החזון הפוליטי ארוך הטווח של החלת ריבונות ישראל על השטח והסתפקות במאבק של עוד דונם ועוד קראוון.

האג'נדיפארדה השנייה (שראוי שתיכנס להיסטוריה כ"מלחמת הטרור")

היא עניין של לחץ. אני מעריך שבתקופת ממשלת שמיר, אם היה עליו מספיק לחץ, ניתן היה להגיע להישגים בכיוון זה. הוא היה אדם בעל תעוזה ויכולת לעמוד מול לחצים מבחוץ יותר מכל ראשי הממשלות שלנו. זה בהחלט פספוס שלו, אך גם שלנו. כן, גם אני חשבתי שהמעשים בשטח חשובים יותר מהמעשה המדיני או המשפטי או ההסברתי - אף שבכל זאת יזמתי את הוצאת כתב העת "נקודה" ואף ערכתיו אותו במרבית שנות הפועלה".

"העקירה מצפון סיני טלטלה אותי טלטלה עזה. רק אז הבנתי שלמעשה הרחקנו - הדחקתי - את העובדה שהתיישבות פורחת ניתן למחוק במחי בולדווור. כן, גם אני נושא באחריות לחוסר הכנת השטח לאפשרויות שכאלה וכתוצאה מזה חוסר הפעולה".

כאמור, הראל רואה בשרי וחברי הכנסת של הליכוד והבית היהודי יעד ללחץ ציבורי מתמיד בטוניה זו. "לא להוריד את הנושא מעל סדר היום", מתוך תקווה לאיתור חלון ההזדמנויות המדובר וכיצוע המהלך הפוליטי בעיתוי המתאים.

באשר למתווה בפועל של ההסדר עליו הוא מדבר, מדגיש הראל כי הוא אינו מוצא בעייתיות במתן אורחות מלאה לאותם עשרות אלפי פלשתינים המתגוררים בשטחי C. "ראשית, מי שחושב שניתן לספח ללא הענקת אורחות חי בעולם לא מציאותי. שנית, אני חושב שהם יהיו נאמנים יותר למדינה מאשר חלק לא מבוטל מהערבים אורחי ישראל היום".

אתה גונו למעשה את חזון השיבה שלנו אל כל השטח?

"אינני גונו דבר. אני לא יודע מה ההיסטוריה תזמן לנו בעתיד. אולם עתה, בעידן הגלובלי שבו אנו חיים, העולם מקדש את המשפט הבינלאומי, ובמסמכי אוסלו שישראל חתומה עליהם, שטחים אלה הועברו לריבונות הפלשתינים. לראשונה בתולדות העם היהודי, ממשלה חוקית ויתרה, ולא כתוצאה ממפלה בשרה הקרב, על שטחים מארץ ישראל לריבונות זרה, ולא ניתן להעלות על הדעת, כל עוד בעולם שולטת התודעה הנוכחית, חזרה ריבנית לשטחי A ו-B-1. אולם

אומה לא חיה מהיום למחר. רבים מאיתנו זכו לחוות את הקמת המדינה ולאחר מכן את שחרור יש"ע ואת הקמת ההתיישבות בה. יכול להיות שיבוא יום - אולי הוא קרוב, אולי הוא רחוק - ונשוב אל השטח כולו. בינתיים, לא ניתן לפעול במנותק מהמציאות".

לקראת סוף דבריו מעביר הראל דרכנו מסר נוקב וחד להנהגת ההתיישבות ולמוסדות החינוך של הציונות הדתית: "התנועה הקיבוצית הייתה אחוז קטן באוכלוסייה ובכל זאת הכתיבה עשרות בשנים את הרוח והאווטו של המדינה. את הרוח שהכתיבו הקיבוצים יישמו הפוליטיקאים בכנסת. כשלושה אחוזים היו תושבי הקיבוצים אך אכלסו כשליש מהמושבים בכנסת - ובממשלות מסוימות מזו קרוב למחצית מחברי הממשלה. מבחינת ההשפעה הרוחנית-אידאולוגית וגם הפוליטית ההתיישבות ביש"ע הייתה אמורה להיות מה שהיו הקיבוצים בשנות השיא שלהם, ולהוביל מהלכים נוסח החלת החוק או הסיפוח על כל יו"ש, או כיום על שטח C. אם ההתיישבות לא לתקין מצוינות כזו שבה הפוליטיקאים לא יוכלו להתעלם מהרוח שהם מקרינים, או היא תתנוון, לצערי אני רואה סימני ניזון כאלו. אין איכות רוחנית שקורנת מיש"ע החוצה: בוודאי לא מהמוסדות הרשמיים".

הראל ממשיך ומזכין את חצי הביקורת שלו: "היישובות לא רק שאינן ממלאות את החסר הזה אלא שחלק מראשיתן מסיגים אותנו לאחור. חייבים לומר זאת: בחלקם הם כובלים את ידינו מבחינה פוליטית. ריבוי המוסדות גורם למרוץ אחר משאבים. הפוליטיקאים קונים שקט פוליטי במחיר הורמת אמצעים למוסדות החינוך הרבים, הרבים מידי. מוסדות החינוך החשובים כל כך מבחינה יהודית, הפכו לאבן רחיים מבחינה מדינית".

"הבחנתי בכך באופן בולט בגוש קטיף. רבנים חשובים באו "לחזק". אולם בסופו של דבר, במקום להנהיג את המאבק, הם ריפו את ידי הנאחזים והמסרבים להיעקר. האינטרס העליון שלהם היה לא להינתק לחלוטין מהממסד שמימן את מוסדותיהם, ועל כן, כשהגיעה שעת האמת, היינו שעת המאבק, אפילו הבלתי אלים, הם נעלמו מהשטח. לעולם לא אשכח כיצד אחזים מאלה שלא נשטו לבשו אפודה מוכנה מראש - סימן לשיתוף המוסדות ואת מראש - שכתוב עליה "רב". רבנים אלה סימלו את הטרגדיה הנוראה של המאבק, נכון יותר חוסר המאבק, של גוש קטיף" ■

ביהודה ושומרון שורת מערכת חוקים קפקאית. החוק הישראלי עדיין לא הוחל בצורה רשמית, אולם בפועל הוא הוחל כמעט מיד. הדרך המשפטית שמצאו לכך בזמנו הייתה החלת החוק דרך "שלטון צבאי". אלא שבינתיים קרה דבר נוסף, הסכמי אוסלו, שכתוצאה מהם 96% מהערבים הפכו לנתינים של הרשות הפלשתינית. ישראל אינה קובעת דבר בחיי היומיום שלהם, ולמעשה, הציבור היחודי שנותר תחת שלטון צבאי הו א ציבור המתיישבים היהודיים, אורחי ישראל, החיים תחת חוקי עריצות בלתי נתפסים.

ריבונות ישראל ביו"ש תשים סוף לעוול מתמשך

יוסי דגן, סגן יו"ר מועצת שומרון

ביהודה ושומרון שורת מערכת חוקים קפקאית. החוק הישראלי עדיין לא הוחל בצורה רשמית, אולם בפועל הוא הוחל כמעט מיד. הדרך המשפטית שמצאו לכך בזמנו הייתה החלת החוק דרך "שלטון צבאי". אלא שבינתיים קרה דבר נוסף, הסכמי אוסלו, שכתוצאה מהם 96% מהערבים הפכו לנתינים של הרשות הפלשתינית. ישראל אינה קובעת דבר בחיי היומיום שלהם, ולמעשה, הציבור היחודי שנותר תחת שלטון צבאי הו א ציבור המתיישבים היהודיים, אורחי ישראל, החיים תחת חוקי עריצות בלתי נתפסים.

ברוכים הבאים לקן הקוקייה הישראלי. כאן חיים ערבים שאינם אורחים, אינם ממלאים חובות למדינת ישראל, חלקם אף עוינים ומשתתפים בפעילות טרור, לצד יהודים המחזיקים בשיאים של נשיאה בנטל. מיליו חובותיהם הינו מעל ומעבר. הם משלמים מיסים וממלאים את היחידות הכי קרביות בצה"ל, שיאני שרות מילואים - 34% מול ממוצע הישראלי של 4.5%, ובכתי הקברות הצבאיים הנוכחות היא בהתאם. כשמגיעים לזכויות יסוד המגיעות להם, התמונה מתהפכת. המנהל האזרחי, שהוקם כדי להציג פנים נעימות לממשל הצבאי כלפי הערבים, הפך להיות גוף לדיכוי שכניהם היהודים.

רק ביו"ש כל תקנה ממשלתית צריכה לקבל את חתימת האלוף ע"מ להיכנס לתוקף. מדובר בעניין טכני, כביכול. אלא שהטכניקה הזו הפכה לכלי שבאמצעותו שולל הדרג הפוליטי והמשפטי את זכויות היהודים. רק ביו"ש נוקקים חוקי התכנון והבניה לחתימות של שר הביטחון כדי להיכנס לתוקף, ובכך עוברים מסגנת פוליטית בנוסף למסגנת המוניציפאלית. בכל הארץ נבנו ונבנים ישובים בהתאם לתכניות מתאר כלליות ראשוניות. התהליך הביורוקראטי מסתיים בד"כ עשרות שנים לאחר העלייה לקרקע, כי אילו היו מחכים לביורוקרטיה, לא היה נבנה בארץ אפילו קיר אחד.

בקן הקוקייה יכול, בשיא הציונית, אריאל שרון, הבונה הגדול של ההתיישבות בעבר, לקרוא ביום בהיר לשנואת נפשו בעבר, עו"ד תליה ששון, ולהטיל עליה לכתוב דו"ח שנועד "לבלום את תופעת המאחזים ולהסיר אותם", אלו המאחזים שהואש האיש שדחף קודם לכן בכל כוחו. אך זה מתאפשר במדינת חוק? כי אין חוק ביו"ש והמפקד הצבאי - דהיינו הדרג הפוליטי שמפעיל אותו - הינו עריץ העושה ככל העולה על רוחו, רוח הדרג הפוליטי ובייחוד רוח הדרג המשפטי. התוצאה המפלצתית של הרו"ח שהפיקה תליה ששון, הפכה בין לילה יותר ממאה ישובים לבלתי חוקיים, אך ורק כי אין להם תכנית בנין עיר (תב"ע), כלומר לא סיימו את התהליך הביורוקראטי עד תומו. זמזם עם אלו שסיימו? הם ממתינים לחתימת שר הביטחון ונתקעים.

כך מתנהל קן הקוקייה: ישוב שאין לו תב"ע, הינו "בלתי מורשה", סכנת הריסה ועקירה מרחפת מעליו ולבטח לא יקבל שום סיוע ממשלתי (בשונה, למי שהתעניין, מבנהיה הערבית הלא חוקית בגליל, בנגב וגם ביו"ש). כשיסיים את הדרישות לקבלת תב"ע, יפנה לשר הביטחון, יבקש את חתימתו, ויקבל תשובה מתחמקת. המשחק המכור והכפול נגד האזרחים היהודים ביו"ש הוא שביד אחת נקבע כלל הרוקני שישוב ללא תב"ע (תכנית בניין עיר) הינו "בלתי מורשה" וביד השנייה לא נותנים את אותו התב"ע ומשאירים אותו "בלתי מורשה", ובעקבות זאת הוא מנוע מלקבל את כל המשאבים המגיעים לו לפי תקן, כגון חשמל, מים גנים ובתי ספר.

הישוב ברוכין הוקם בעקבות החלטת ממשלת האחדות ליכוד-עבודה משנת 1984. הישוב הוקם בעודה ממשלתית, ושתיית ובתים שנבנו ע"י משרד השיכון. בינתיים הגיע דו"ח ששון והישוב מצא את עצמו בלתי חוקי. הישוב גדל, ואספקת החשמל נשארה קטנה, דבר שהוביל לנפילות החשמל, בד"כ בשיא החורף. הישוב שהפך ל"מאחו" לא קיבל גן ילדים, למרות שחיכתה לו הקצאה ממשרד החינוך. בדילמה שבין הפרת חוק חינוך חובה לבין הפרת חוקי התכנון והבניה הכריעו ההורים לטובת בנית גן על חשבונם וללא אישור. המנהל האזרחי תלה על הגן צו הריסה, וזאת כאשר רק חתימה אחרונה של שר הביטחון הייתה חסרה. למרות שברוכין קיבלה לבסוף את החתימה, אין שינוי עקרוני במצב היות וההליכים הביורוקראטיים במנהל האזרחי עדיין נמשכים, כך שהציבור התורם ביותר בישראל ממשיך להיות מקופח גורף. המערכת המשפטית ביו"ש מטילה טרור משפטי של צווי הריסה ואינה בוהלת בהרס אפילו של בריכות כשכוש של מעיינות שהוקמו לוכר חללי צה"ל, דוגמת מעיין כפיר שבאלון מורה שנהרס והוקם מחדש וזכה לעוד צו הריסה, או מעיין עמשא שבברכה. המעוטר אף הוא בצו הריסה. המעיינות, אגב, קרויים ע"ש שני לוחמים שנפלו בלבנון ואינם מפריעים לאיש.

"צווי תיחום" ו"צו בדבר שימוש מפריע", פטנטים משפטיים מקוריים לדיכוי ההתיישבות, הומצאו ומופעלים אך ורק נגד התיישבות יהודית ביו"ש. בוועדת לוי הם כונו ע"י משפטנים מהשורה הראשונה "דרוקניים". תקצר היריעה מלתאר את שלל אמצעי האפליה, הרדיפה, והעלבון.

את המערכה הזו מובילים כמה משפטנים, במקרים לא מעטים נגד רצונו של הדרג הפוליטי והמדיני ונגד רצון הדרג הצבאי. החלת החוק הישראלי ביו"ש תפרק את החוגים הללו, הפועלים על סף האנרכיות, מנשקם חסר הגבולות ותאלץ אותם להתנהג, לשם שינוי, לפי הוראות החוק הישראלי.

שדמה לאחר השיפוץ הקל. צילום: גרשון אלינסון

הקריאה שעלתה משדמה: להחיל ריבונות ולקבוע שהארץ שלנו ואינה לממכר

בהמשך האירוע נשאה דברים כלת פרס ישראל, הגברת גאולה כהן, שסיפרה על תחושת ההתרגשות המלווה אותה בכל אירוע של חיזוק ההתיישבות בארץ ישראל, התרגשות השוברת שיאים מאירוע לאירוע. עוד סיפרה על תקווה שבפעם הבאה שתגיע לאירוע במרכז התרבות המוקם בשדמה תהיה זו כשכבר תיכון הריבונות הישראלית על יהודה ושומרון.

קודם לדבריה של כהן נשאה דברים חברת הכנסת שולי מועלם-רפאלי שפנתה אל כהן בנימה אישית: "זו זכות עצומה לפעול בכנסת ולהמשיך את רוחה של גאולה כהן, הרוח שנשארה שם. גאולה היא מקור של כוח ובזכות הרוח הזו נגיע למטרה הגדולה שהיא החלת ריבונות יהודית בכל יהודה ושומרון. הדרישה הזו מופנית קודם כל אלינו שה' זיכה אותנו לפעול בהנהגה הכללית של עם ישראל".

הטקס כולו נפתח בדברי ברכה מטעם ראשי תנועת 'נשים בירוק', יהודית קצובר ונדיה מטר, שעמדו מאחורי מיזם השבתו של מתחם הבסיס הצבאי שננטש בשדמה לידיים ישראליות. "לא מספיק להקים ישובים", אמרו השתיים, "יש לדרוש את החלת הריבונות הישראלית ומימושה על יהודה ושומרון. משמעות הריבונות היא שהארץ שלנו ואינה מיועדת למקח וממכר. זו דרישתנו מהממשלה, מהכנסת ומהציבור כולו".

נוכר כי השיבה למחנה שדמה הנטוש לוותה במאבקים בלתי פוסקים מול קבוצות אנרכיסטים מהארץ ומחו"ל כמו גם גורמי הסתה פלשתיניים שהבינו את חשיבות המקום בהיותו שומר על רציפות טריטוריאלית בין ירושלים למזרח גוש עציון.

בשנת 2006 ננטש הבסיס ובשנת 2008 נחשף על ידי העיתונאי חגי הוברמן כי בכוננת ממשלת ישראל למסור את המקום לידיים פלשתיניות. זאת על אף היותו ממוקם באזור C, כלומר תחת שליטה ישראלית. בעקבות פרסום המידע החלו פעילים ותומכים מתנועת 'נשים בירוק' והועד למען שדמה יהודית לפעול לנוכחות יהודית אורחית במקום. המהלך זכה לתמיכה פוליטית רחבה.

בשנת 2010 סומן הישג משמעותי כאשר צה"ל הפנים את נחיצות המקום והחליט לחזור לשדמה. במקביל השתלטו ערביי המקום על שטח למרגלות המחנה והקימו שם, באופן בלתי חוקי, מתחם ענק במימון ארגונים אנטי-ישראליים מהעולם. צו הריסה הוצא כנגד מתחם הבנייה הערבית שבמקום אך הוא מעולם לא מומש ואם לא די בכך הרי שבאחרונה הרחיבו הפלשתינים את אחיזתם הבלתי חוקית במקום. לפי שעה ללא מענה ישראלי ראוי.

לנוכח אולת היד השלטונית באזור רואים מאות תומכי ההתיישבות מרחבי הארץ את אירוע קביעת המזווה במבנה המרכזי שבמחנה, מבנה שהוסב למרכז תרבות ארצישראלית, נקודת מפנה קטנה בקורותיו של האזור.

דברים ברוח הקריאה להחלת ריבונות על יהודה ושומרון נשמעו באחרונה בשורת נאומים שנישאו בטקס קביעת המזווה במרכז התרבות הארצישראלית בשדמה שבגוש עציון.

בנאומו בטקס קבע סגן שר הדתות, חבר הכנסת הרב אלי בן דהן כי "לא תהיה ריבונות אחרת בארץ ישראל אלא רק למדינת ישראל". ברוח משנתו החינוכית של הרב צבי יהודה קוק הדגיש כי יש לשוב ולחזור על עובדה וקביעה זו: "נחזור על האמירה הזו עוד ועוד ללא הרף. רק החזרה הזו תישע את הדברים בתוכנו. עוד יהיו כאן משפחות וילדים ומכאן תתרחב הריבונות על כל יהודה ושומרון ונמשיך להיאחז בכל מקום ומקום".

טג השור הרב אלי בן דהן קובע מזווה בשדמה ולידו ח"כ שולי מועלם-רפאלי, ר"ח חשוון תשע"ד, 4/10/2013. צילום: גרשון אלינסון